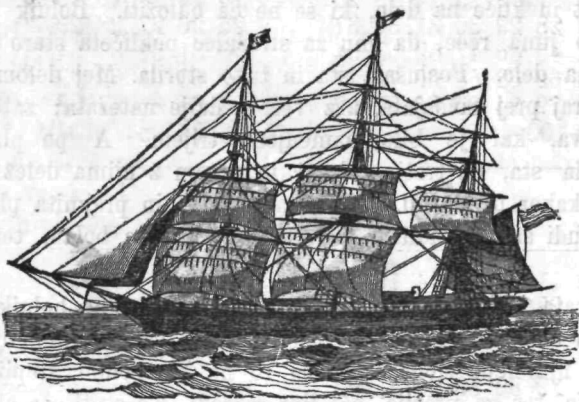

Morska ladija.

Znano vam je, ljubi otroci, da je morje neizmerno velika in globoka voda, ki je malokedaj mirna, temuč neprestano giblje, da se ne usmrádi. Tudi vam je znano, da o hudem viharji nij varno se po morji voziti. A našli so se ljudje, ki so izúmili velikanske zgrade (stavbe), katere po svojej umetnej sestavi vse druge človeške umotvorine presezajo. To vam so velike morske ladije, barke ali korablji. Imamo tergovske ladije, katere nesó po 20 do po 30.000 centov blaga; take ladije plovó samo na jadra, ter mornarji na njih ne morejo rabiti vesla, ker bi k temu bilo treba več nego li 200 človeških rok, ki bi ladijo gonile po širocem morji. Ladije jadreníce goni sapa ali veter, ter hitreje bégajo, nego li ptice pod nebom. Kedar je na morji tišina ali brezvetrije, tedaj ne morejo take ladije niti z mesta. A še mnogo večje, lepše in umetnejše od tergovskih so vojne ladije.

Za jedno samo vojno ladijo 1. verste, ki ima na primer 100 vojnih topov, treba je po 1000 zdravih, čverstih hrastovih debel; dalje 100.000 funtov železa, 200.000 funtov konopnine, 6000 kvadratnih vatlov jadrenine. Taka ladija je po 200 sežnjev dolga, po 50 sežnjev široka in 45 sežnjev globoka. Ima tri velika jadrila, katerih najvišje je 80 sežnjev visoko; 8 kótev (mačkov), katerih najtežja ima 15 do 20 centov. Na takej ladiji je po 700 mornarjev, in ako so oskerbljeni na štiri mesece z vodo in živežem a vsaki top se strelivom, t. j. smodnikom in svinčeniimi krogliami za 100 nabojev, potem nij dvombe, da je

taka ladija najmenj 6 milijonov funtov težka. A vendar se ta velikan premiče ter plòve, kakor kak čolnič, ki ga vidite na kakej reki. Taka ladija 1. verste stoji preko milijon goldinarjev, in traje blizu do 40 let.

Ali kaj porečete, dragi moji, ako vam povem, da se tudi v našem avstrijskem Primorji, ki se razteza ob jadranskem morji, zdelujejo take morske ladije, kakoršno vam denašnja slika kaže. A to posebno v Reki, Senji in Bakru. Gotovo ste uže mnogokrat čuli, da se tudi iz naše Kranjske vozijo hrasti v Reko, kjer jih potrebujejo v izdelovanje morskih ladij. Čuli ste tudi, da naši verli Primorci in Dalmatinci po vsem svetu slovó za izvrstne pomorščake in da se mnogo Slovanov živi na morji, ki v ladijah po vseh krajih sveta blago razvažajo.